

INSTRUCTIO
EDITA A S. CONGREGATIONE
CONCILII DIE
22 AUGUSTI 1840.
PRO CONFECTIONE PROCESSUS
IN CAUSIS
MATRIMONIALIBUS.

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON
Biblioteca Valverde y Tellez

LEON.

ANN. MDCCCLXXXI.
In Tipographia J. M. Monzon.

BX1939
M3
15

122

AV. VALVERDE Y TELLEZ
FONDO EMETIRIO

BX1939

.M3

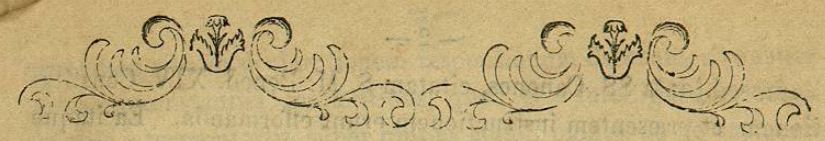
15

22

BX1939
M3
IS

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

Instructio edita á S. Congregatione Concilii die 22
Augusti 1840.—Pro confectione processus in
causis Matrimonialibus.

1. Cum moneat Glossa (in cap. fin. de frig. et malef.) in causis matrimonialibus omnem cautelam esse adhibendam propter periculum animarum, quod et docuit Sanchez (de matrim. lib. 7. disp. 10.) et Card Argenvilliers (in dissert. matrimonii relat. inter vota Constantini P. 5 vol. ult. n. 16) plura hinc á Sacris Canonibus sancita sunt, ut tutum ac rectum iudicium efformari queat. Ad removendas vero fraudes, quæ conjugum malitia vel collusionem sæpe oriebantur

M. Bened. XIV (in Constit. Dei Misericordie) processum faciendum esse præcepit sub pena nullitatis omnium actorum, ut probationibus undequaque accuratissime cumulatis in causis hujusmodi omnium gravissimis, in quibus agitur de Sacramenti validitate vel nullitate, ac de dissolvendo vinculo matrimoniali, iudices in proferendo iudicio tuti conquirere possent. At quia sæpe in hoc difficillimo processu acta minus recte, et apte ad veritatem eruendam conficiebantur, S. Congregatio sæpius instructiones edidit, ac normam præscripsit quam Episcopi sequerentur.

2. Cum itaque in hujusmodi causis non de jure alterutrius partis tantum, sed præcipue de Sacramentali vinculo dissolvendo agatur, processus acta non ad instur aliorum iudiciorum, præsertim civi-

1. Instructionis objectum.

2. De Iudice in causis nullitatis competente.

Capilla Alfonsina
Biblioteca Universitaria
038754

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEON
Biblioteca Valverde y Tellez

001122

lium, sed juxta SS. Canones, citatam S. M. Bened. XIV Constitutionem, et presentem instructionem erunt efformanda. Ea itaque non vernaculo, sed latino sermone erunt conscribenda, exceptis tamen excipiendis, nimirum articulis, interrogatoriis, responsionibus ad ea, et peritorum relationibus; praesertim vero decreta, et sententia quae juxta priscos mores erit conficienda, latina lingua exarabuntur. Praeterea cum a Sacro Conc. Trid. [sess. 24 cap. 20 de ref. § ad haec] ac etiam a S. M. Bened. XIV [in cit. Constitut. Dei Miseratione § 4] causarum matrimonialium cognitio quibusvis iudicibus inferioribus, non obstante quovis privilegio ac praescriptione fuerit sublata, ac Episcoporum tantum examini et jurisdictioni reservata etiam praee Abbatibus vere Nullius, licet Cardinalitia dignitate fulgentibus juxta S. Congregationis resolutiones, hinc tutius erit, ut nedum sententia proferatur, sed etiam acta processus per Episcopum, vel per Ecclesiasticam personam specialiter ab eo delegandam conficiantur.

3. De Matrimonii Defensore.

3. Hisce praemissis, quoties aliquis ex conjugibus instantiam in scriptis porriget super nullitate Matrimonii, Episcopus Judicem, si velit, delegabit, deinde ipse, vel iudex delegatus citari mandabit Defensorem Matrimonii, quatenus in Curia Episcopali jam deputatus existat, sin minus, idoneum virum deputabit iis qualitatibus praestantem, quas superius memorata Constitut. S. M. Benedict. XIV requirit, eumque citari mandabit. Defensoris Matrimonii erit praefixa die accedere ad praestandum juramentum, se munus suum diligenter et incorrupte expleturum, et omnia voce ac scriptis deducturum, quae ad validitatem Matrimonii sustinendam conferre poterunt. Praeterea hic Defensor Matrimonii citandus erit ad quaelibet acta, ne vitio nullitatis ipsa tabescant. Ipsi, qui pro Sacramenti validitate stat, semper et quaecumque acta processus, etsi nondum publicati, erunt communicanda, semper et quaecumque ejus scripta erunt recipienda, ac novi termini eo flagitante erunt prorogandi, ut ea perficiat et exhibeat.

4. De conjugis instantis pro nullitate examine.

4. Praefinita die in citatione comparebit instans pro nullitate, et tunc Defensor Matrimonii tradet interrogatoria clausa, et obsignata Cancellario seu Notario, aperienda illo postulante ex iudicis decreto in actu examinis, super quibus interrogandus erit conjux instans pro nullitate. Iis ea addet etiam in actu examinis ex officio Iudex, quae ex responsionibus magis apta conspiciet ad veritatem

orundam sive in declarationem responsionum datarum, sive super novis circumstantiis resultantibus, quod erit intelligendum etiam de aliis interrogatoriis, super quibus ceteri omnes de re instructi erunt examinandi.

5. De iurejurando.

5. Cum itaque advenerit statuta dies pars nullitatem Matrimonii allegans comparebit, ut supra dictum, coram Iudice, adstante Defensore Matrimonii et Cancellario. Iudex deferet parti examinandae juramentum de veritate dicenda, et deinde reserabit interrogatoria exhibita, ut supra dictum est. Defensore Matrimonii, eaque singulatim proponet, audiet responsiones, easque dictabit Cancellario.

6. De Cancellarii munere in interrogatoriis.

6. Interim dum pars erit examinanda ipse Cancellarius exscribet in processu primam interrogationem, et deinceps singulas ex ordine, post quas scribet responsiones a iudice dictandas. Si quod interrogatorium, ut superius monitum est, addatur ex officio a iudice vel a Defensore Matrimonii, Cancellarius interrumpet ordinem progressivum, et adnotabit *interrogata ex officio*; et scripta interrogatione et responsione, reassumet ordinem progressivum interrogationum exhibitarum a Defensione Matrimonii.

7. De iurejurando post responsiones datas.

7. Si examen una sessione absolvi non poterit, Iudex illud suspendet, ac destinabit etiam diem et horam pro reassumptione et prosecutione iisdem modo ac forma facienda, ut supra dictum est. Absoluto examine Cancellarius leget clara, et intelligibili voce responsiones datas, facta examinato facultate variandi, et declarandi datas responsiones, prout ei libuerit. Tandem Iudex deferat juramentum eidem conjugi, se vera dixisse, atque nunquam ante publicationem processus se evulgaturum sive interrogationes propositas, sive responsiones datas. Deinde ipse subscribet, et si fuerit literatus per signum Graecis; dein Iudex et Defensor validitatis Matrimonii apponet suam subscriptionem, et Cancellarius de actu rogabit.

8. De articulis parti ab altero propositis.

8. Poterit pars examini subjecta vel illico post examen, vel etiam diinceps antequam publicetur processus, si velit, articulos proponere, super quibus etiam, citato Defensore Matrimonii, erit examinandus alter conjux, et quatenus etiam ab hoc articuli proponantur, erit iterum citandus conjux, qui primus fuerat interrogatus, et adstante Defensore Matrimonii, super articulis ab altero propositis audietur.

Hæc norma quæ data fuit pro instantis examine servanda erit congrua congruis referendo, in quovis alio examine.

9. De conjugis rei partem agentis examine.

9. Expleto examine illius conjugis qui actor fuit in promovenda nullitatis querela, sequitur examen alterius conjugis, quod erit conficiendum iisdem prorsus methodo ac lege, quæ præscriptæ fuerunt in præcedentibus paragraphis, ac sub iisdem interrogatoriis actori propositis, vel aliis additis, vel novis confectis prout Defensor Matrimonii in Domino censuerit.

10. De examine ad probationem septimæ manus

10. Deinde procedendum erit ad examen *septimæ manus*, hoc est septem propinquorum ex utroque latere ad formam Text. [in cap. *Litteræ Vestræ*: de frig. et malef.] Ut id facilius exequi Judex valeat Defensor Matrimonii citabit partem actricem, ut indicet septem sibi sanguine, vel affinitate conjunctos, si fieri possit, sin minus septem vicinos bonæ famæ singuli, audita prius lectura examinis, seu confessionis conjugis eos inducentis, erunt interrogandi, utrum perspectam habeant religionem et honestatem illius conjugis ut propterea sibi verosimile sit, ac credant eum vera dixisse. Similiter instante Defensore Matrimonii citandus erit alter conjux, ut etiam ipse indicet septem propinquos vel affines, iisque deficientibus, septem vicinos bonæ famæ, qui ut supra dictum est deponant: seorsim erunt hi quatuordecim conflantes septimam manum examini subjiciendi designatis diebus et horis, delato prius juramento singulis. Defensor Matrimonii interrogatoria clausa exhibebit, ut superius dictum est.

11. De testibus ab ipsis conjugibus inductis.

11. Liberum erit conjugibus testes bonæ famæ ac de re instructos inducere, qui omnes seorsim et methodo hactenus præscripta erunt examini subjiciendi.

12. De testibus a Defensore presentatis tam presentibus quam absentibus.

12. Si alios etiam Defensor Matrimonii ex actis jam confectis deprehendet de re instructos, hos etiam citabit, ut examini subjiciantur. Si qui forsan absentes noscantur, qui commode ad Civitatem accedere nequeant etiam ob distantie sumptus, vel ad partis instantiam, vel ea silente, ad instantiam Defensoris Matrimonii erunt ab Episcopo illius Diœcesis, in qua morantur, examinandi juxta interrogatoria ab eodem Defensore conficienda, ac clausula et obsignata transmittenda, deputato ab eodem Episcopo altero idoneo viro qui præstet requisitis in Bulla sæpius laudata S. M. Bened. XIV præscriptis, quique expleat munus Defensoris validitatis Matrimonii, et examini adsit.

13. Omnes vero testes, congrua congruis referendo, rogandi erunt præsertim quando initum fuerit matrimonium; utrum inter Conjuges mutui amoris et benevolentie signa intercesserint; quandiu in eadem domo, vel Civitate coabitaverint; utrum innotuerit eos consummationi operam dedisse; an inde matrimonium consummatum censeretur; de causis consummationem impeditivis; de conquestionibus, quando et cum quibus factis, et cur nolint amplius in matrimonium permanere.

13. De testimoniis interrogatoriis.

14. Si querela super impotentia versetur, interrogandi erunt peritum phisici, quos conjuges consuluerunt.

14. De peritorum examine.

15. Præterea quatenus querela super nullitate ex his sit, ut solvi possit matrimonium, si conjuges illud non consummarunt, tunc procedendum erit ad inspectionem corporis conjugum seorsim sequenti methodo perficiendam, instante præsertim Defensore matrimonii.

15. De corporum inspectione

16. Judex præfiget terminium tam utrique conjugi, quam Defensori matrimonii ad exhibendas notulas Peritorum Medicorum et Chirurgorum confidentium, et diffidentium pro utriusque conjugis inspectione, congrua congruis referendo.

16. De peritorum assignatione

17. Exhibitis notulis a partibus Judex eliget quinque peritos, tres scilicet Medicos, et duos Chirurgo ex his, in quibus partes consentiant, sin minus ex officio eos, qui tamen partibus non sint rationaliter suspecti, deputabit; atque curabit, ut deputatio cadat super celebrioribus Civitatis tum quoad scientiam, tum quoad religionem, et honestatem, atque his Peritis facultatem dabit recognoscendi corpus viri, adhibitis honestis mediis ad explorandam ipsius potentiam, nec non facultatem, quatenus non convenient in prima inspectione, iterum accedendi. Atque in eodem decreto diem horam, et locum destinabit, in quibus Periti accedent, ut inspectionem perficiant.

17. De peritorum a Judice eligendorum qualitatibus.

18. Designata die et hora, ad locum accedent Judex, Defensor matrimonii, Cancellarius, ac Periti. Singuli ex peritis, ac seorsim corpus viri inspicient ea quæ fieri poterit decentia, et factis experimentis quæ juxta artem, non tamen illicitis, opportuna judicabunt, singulis scriptam emittent relationem.

18. De inspectione corporis viri.

19. In inspectione, et relatione hæc præcipue investiganda et referenda erunt.

19. De iis quæ in inspectione investiganda sunt.

An adsint signa phisice certa impotentiae deducta ex conforma-
tione partium aut ex aliquo vitio quod apparere poterit. An adsint
signa quae moralem certitudinem inducant impotentiae, et qua-
tenus existant, quae sit hujus impotentiae causa, utrum sit impoten-
tia perpetua insanabilis, ac, praecedens matrimonium, an signa im-
potentiae sint dubia vel aequivoqa.

20. De perito-
rum examine
juxta interroga-
toria a Defenso-
re exhibita.

20. Peracta relatione a singulis seorsim, Defensor matrimonii
exhibebit interrogatoria clausa, et sigillata, super quibus fieri debet
examen Peritorum, sibi que reservabit jus addendi alia interrogato-
ria, ac iterum ea ad examen revocandi. Si examen singulorum
Peritorum eadem die perfici nequiverit, Judex aliam diem designa-
bit, ut illud prosequatur. Uterque ex Peritis tum ante examen
juramentum praestabit de veritate dicenda, tum post examen jura-
mento dicta confirmabit, sese propria manu subscribens, Judex,
Defensor validitatis Matrimonii, et Cancellarius se subscribent,
qui actum rogabit.

21. De inspec-
tione corporis
mulieris.

21. Procedendum, etiam erit ad inspectionem corporis mulieris.
Judex, ut supra dictum est de peritis, tres saltem Obstetrices deputa-
bit, quae a duobus saltem peritis uno Medico, et altero Chirurgo, ut
supra seligendis, sedulo erunt instruendae de recognoscendo visu et
tactu in muliebrum inspectione. Statuta autem hujus inspectio-
nis die mulier erit traducenda ad domum honestae Matronae pari-
ter a iudice deputandae pro infrascripta praestanda personali ad-
sistentia, atque adstantibus semper tribus Obstetricibus, et Matro-
na, immergenda erit in balneo aquae tepentis a Peritis prius recog-
noscendo, quod sit aquae purae, quo in balneo per spatium saltam
trium quadrantium horae unius permanere debet: quo tempore
transacto, adstantibus semper et praesentibus Matrona, et Obsti-
tricibus, statim, ne ullum spatium, aut momentum temporis mu-
lieri detur, quo ad arctandum vas ullo medicamento, aut aliqua
fraude uti queat, ad ipsius corporis inspectionem a singulis seorsim
deveniendum erit, adstante semper et praesente Matrona; qua in
re prospiciendum etiam, ut haec recognitio fiat tempore tantum
diurno et in cubiculo laminoso, ut ex inspectione hujusmodi utrum
mulier virgo sit, an violata et corrupta, adhibitis artis regulis, exac-
tius deprehendatur.

22. De loco et
praxi inspectio-

22. Judex, Defensor Matrimonii et Cancellarius cum Peritis, ut
supra ad domum Matronae accedent. Peracta hinc recognitione seor-

sim singulae Obstetrices referent de virginitatis, aut corruptionis
indiciis et inspectione resultantibus an certa et qualia supersint sig-
na et argumenta intemerati aut corrupti claustrum virginalem, et an
nulla fraus ad virginitatem simulandam adhiberi potuerit. Deinde
super his magis praecise deponent in responsionibus ad interroga-
toria, quae clausa et obsignata exhibebit Defensor validitatis Matri-
monii. Deinde formaliter examini erunt subjiciendi periti, quorum
iudicium erit exquirendum super relatis et depositis ab Obstetrici-
bus. Tandem examen subire debet quoque Matrona quoad praes-
titam toto balnei et recognitionis tempore adsistentiam, servatis
quoad examen iis omnibus, quae superius dicta sunt, congrua ta-
men congruis referendo.

nis corporis fe-
minae.

23. Quatenus Defensori Matrimonii nulla alia probatio exquiren-
da videatur, nullamque putet aliam Judex praesua diligentia assu-
mendum, finis imponetur probationum collectioni et publicabitur
processus, edito super hoc decreto a iudice, factisque subscriptionibus
ab Eo a Defensore Matrimonii et a Cancellario. Haec habenda
methodus. Quae in actis continentur nemini, nec ipsis quidem
conjugibus eorumque Defensoribus erunt communicanda ante pro-
cessus publicationem, uno excepto Defensore Matrimonii, cui libe-
ra semper et quodcumque erit actorum inspectio et examen.

23. De processus
publicatione.

24. Locus deinde erit defensionibus. Liberum etiam erit Defen-
sori Matrimonii post processus publicationem novas probationes ex-
quirere, cum agat favore Sacramenti, et numquam bina sententia
nullitatis conformis transeat in rem iudicatam, ac reassumpti causa
possit etiam post initas novas nuptias a partibus juxta Constitut.
saepius citatam *Dei miseratione*.

24. De defen-
sionibus.

25. Omnibus absolutis, et cum nil amplius deducendum censue-
rit Defensor Matrimonii, sententiam proferet Episcopus.

25. De senten-
tia

26. Si haec Matrimonii nullitas decreta fuerit, debet Defensor
Matrimonii appellare juxta citatam Constitutionem, nec poterunt
Conjuges ad alia vota transire nisi post obtentam alteram sententiam
conformem super nullitate, sub poenis contra polygamos constitutis
in citata Constitutione *Dei miseratione*. Deinde transmittenda
erunt acta ab Episcopo ad Judicem, ad quem provocatum fuit, in
copia authentica, soluta per partem diligentiori et competenti mer-
cede Cancellario.

26. De appella-
tione.

